

המחלקה המשפטית

ורדית דמרי-מדר, עו"ד (מוסמכת במשפטים)
 שני רבינוביץ, עו"ד (מוסמכת במשפטים)
 יעל קסטן-רבסקי, עו"ד (מוסמכת במשפטים)
 מיה טל, עו"ד

נירה שלו (עו"ד)
 יעל כהן רימר, עו"ד (מוסמכת במשפטים)
 תמר לוסטר, עו"ד
 לילך סנג'רו, עו"ד

14 ביולי, 2014

לכבוד
 ח"כ דוד רותם
 יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט
 משכן הכנסת
 ירושלים

חברי הועדה
 ועדת חוקה חוק ומשפט
 משכן הכנסת
 ירושלים

סיגל קוגוט, יועצת משפטית
 ועדת חוקה, חוק ומשפט
 משכן הכנסת
 ירושלים

ח.נ.

הנדון : תקנות ההוצאה לפועל (תיקון), התשע"ד – 2014

1. עמותת ידיד – מרכזי זכויות בקהילה (ע"ר) (להלן: "עמותת ידיד") מתכבדת להציג את עמדתה בעניין תקנות ההוצאה לפועל (תיקון), התשע"ד – 2014 בעניין סמכות רשמי הוצאה לפועל להטלת הוצאות.
2. ככלל עמותת ידיד מתנגדת להקניית סמכות לרשמי הוצאה לפועל להטלת הוצאות, כאשר מדובר בהחלטה אשר עלולה לפגוע באופן ממשי בחייבים ובפרט בזכות הגישה לערכאות.
3. כידוע, אוכלוסיות מוחלשות סובלות מחסמים רבים למערכת המשפט, לרבות מחסום השפה, העדר אמצעים למימון ייצוג משפטי, אי הבנת השפה המשפטית והעדר בקיאות בהליכים המשפטיים (לעניין חסמים במשפט ראו ספרו של יובל אלבשן, **זרים במשפט – נגישות לצדק בישראל**, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 2005).
4. לפי נתוני רשות האכיפה לשנת 2013, רק 7% מכלל תיקי החייבים מיוצגים (ראו דו"ח של רשות האכיפה והגבייה לשנת 2013: <http://www.eca.gov.il/loadedFiles/doch%202013.pdf>). בהקשר זה, עולה החשש כי מרבית החייבים אשר אינם מיוצגים (אם לא כולם), אינם בקיאים בפרוצדורות ובהליכים הרלבנטיים, ועלולים למצוא עצמם כמי "שהארינו את הדיון שלא לצורך" ו/או כמי שמעלים "טענות סרק" מבלי שהייתה להם כל כוונה לכך, ובכך חשופים להטלת הוצאות על-ידי רשמי הוצאה לפועל.
5. יתרה מכך, יש לזכור כי לפי נתוני רשות האכיפה לשנת 2013, כ-83% מהתיקים הינם תיקים אשר נפתחו ישירות בהוצאה לפועל וללא הליך קודם בבית משפט (כאשר כ-23% תיקי המחאות/שטרות ועוד כ-60% תיקי תובענות), כך שלמעשה באותם המקרים וככל שלא מוגשת התנגדות המדובר במפגש ראשון של החייב עם המערכת בה החייב יכול להעלות את טענותיו כנגד חובו הנטען.
6. במצב זה, עולה החשש כי יהיה בהטלת הוצאות משום חסם משמעותי עבור חייבים במימוש זכויותיהם בהוצאה לפועל.
7. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, ככל שתופעל סמכות זו, אנו סבורים כי יש לצמצמה ולהגבילה באופן משמעותי על מנת למזער את הפגיעה האפשרית בחייבים, כדלהלן:

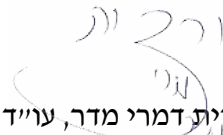

המחלקה המשפטית ידיד – מרכזי זכויות בקהילה (ע"ר)

- א. לצמצם סמכות זו רק למקרים בהם החייבים מיוצגים.
- ב. להחריג סמכות זו במקרים של דיונים בעניין פינוי מדירת מגורים ו/או דיור חלוף לפי סעיף 38 לחוק ההוצאה לפועל ו/או מאסרים בתיקי מזונות ו/או חקירת יכולת ו/או הטלת הגבלות.
- ג. להחריג סמכות זו במקרה של מקבלי קצבאות קיום מהמוסד לביטוח לאומי.
- ד. לקבוע כי סכום ההוצאות לא יעלה על הסכום המינמאלי לצו תשלומים (150 ₪).
- ה. להקנות זכות ערעור כנגד החלטות כאמור.
8. אנו לרשותכם לכל מידע או הבהרה נוספים.

בכבוד רב,

יעל קסטור רבסקי, עו"ד
מחלקה משפטית, עמותת ידיד

ורדית דמרי מדר, עו"ד
מנהלת מחלקה משפטית, עמותת ידיד

העתק: רן מלמד, סמנכ"ל עמותת ידיד